

Laboratoriemedicins nyhetsbrev

Vi uppdaterar provtagningsanvisningarna. Ny analys beställningsbar i Cosmic, tips på hur man söker fram beställningar och hur etiketterna ska se ut för snabbast hantering av prover. Bra att tänka på kring blodgassprutor.

Inför stundande fästingsäsong informerar klinisk mikrobiologi om att analysen TBE IgM-ak nu är beställningsbar i Cosmic

Analysen är ett snabbtest för IgM-antikroppar mot TBE-virus (tick borne encephalitis) och utgör ett komplement till fullständig serologisk analys av TBE IgM och IgG som utförs vid externt laboratorium (Akademiska sjukhuset, Uppsala). Analysen rekommenderas i situationer där behov av ett snabbt svar föreligger. Samtliga prov kommer efter analys att vidarebefordras till Akademiska sjukhuset för fullständig serologi. Observera även att resultatet av snabbtestet kan vara svårtolkat hos TBE-vaccinerade patienter med misstänkt genombrottsinfektion då IgM-svar kan komma sent eller utebli.

För fullständig information om analysen var god se [Provtagningsanvisningar](#).

Svarsvisning mikrobiologi

För visning av mikrobiologiska svar i Cosmic har en utveckling gjorts som innebär att svar kommer visas separerat per prov i listvyn i Svar provbunden. Under Historik kommer fortfarande tidigare svar på provet visas. Har flera beställningar gjorts på samma remiss kommer alla svar visas under Historik men varje prov har också en egen rad i listvyn, (främst vid beställning på pappersremiss eller felaktig beställning från Cosmic).

För prover som har svar från både före och efter att den nya utvecklingen införts kan det i listvyn komma att visas flera svarsrader för provet i Svar provbunden. Vi påminner också om att pappersremisser endast utgör en reservrutin som ska användas när elektronisk remiss ej är möjlig.

Provtagningsanvisningar

Just nu håller laboriemedicin på att uppdatera provtagningsanvisningarna och utseendet på samverkanswebben. Målet är att förenkla för användarna att hitta den informationen man letar efter. Det kan medföra en del störningar under tiden och vi ber er därför att ha överseende under året då arbetet pågår.

Viktigt med preanalys för blododlingar

Gå gärna in och läs den uppdaterade [Provtagningsanvisningen för blododling](#). Det är bl.a. tillagt en bilaga med hur man beställer en blododling korrekt i Cosmic!

Vi vill även påminna om att lämna blododlingar snarast till ert lokala lab. Alla blododlingar analyseras i Gävle, prover tagna ute i regionen vill vi så snart som möjligt skicka med våra transporter för att få provet i rätt miljö (blododlingssskåp).

Blododling är ett prov från en patient med ett potentiellt livshotande tillstånd. Blododlingsflaskor ska hamna i rätt miljö (blododlingssskåp) så snabbt som möjligt av två skäl.

- Dels möjliggör en snabb inkubation, ett snabbare svar vilket i sin tur kan ge vården bättre förutsättningar att ge patienten korrekt antibiotikabehandling.
- Därutöver innebär fördröjd tid till rätt miljö (tid till blododlingssskåp), orsakad av exempelvis lång transporttid, en risk för försämrade eller uteblivna detektion av bakterier.

Detta belyser vikten av att blododlingsflaskorna ska skickas till Laboriemedicin i Gävle snarast möjligt, d.v.s. med nästkommande transport.

Fyllnad i urinrör

Vi önskar att urinrören fylls till **MAX** 8 ml med urin. Fylls rören över 8 ml måste vi manuellt ta bort urin tills volymen är korrekt innan dessa kan analyseras på våra instrument. Personalen tycker inte heller det är så roligt att inte kunna öppna korken utan att det rinner ut urin...

Vi önskar att ni använder er av följande rör för urinanalyser och urinodling: *rund botten skruvlock 10 ml* art.nr. 1159356 *Vakuumsrör Vacutainer Urin* art.nr. 210517 (art.nr. gäller Proceedo).

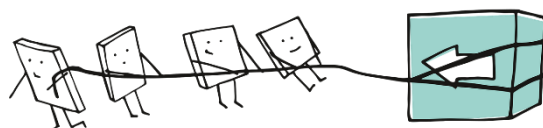

Uppkoppling PNA-instrument

Uppkoppling av patientnära analyser minimerar felkällor som kan uppstå vid manuell registrering, och besparar vården administrativt arbete.

PNA-teamet har som målsättning att så snart som möjligt tillse att alla instrument är uppkopplade så ni kan få in svaren direkt till journalen

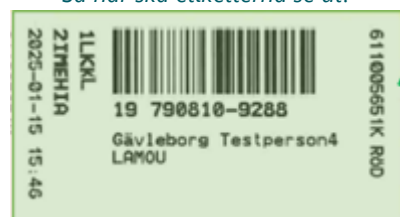
Är ni redan nu intresserade av att få era instrument uppkopplade fyll gärna i blanketten [Beställning uppkoppling av patientnära analysinstrument](#) och skicka in till oss! Observera att om nya instrument eller tillbehör behöver beställas behöver ni även skicka in blankett [Beställning av patientnära instrument](#).

Ser etiketten bra ut?

Vi får in många etiketter till lab där all info inte är synlig för att det skrivs ut dåligt, t.ex. kan rid-numret ha försvunnit. Kontrollera gärna vid utskrift att all info finns med på etiketten som ska sitta på röret. Finns inte all info med behöver etikettskrivaren kalibreras!

Så här ska etiketterna se ut!

Provtagningsunderlag i Cosmic – olika filtreringar för den som tar prover

För den som ska ta prover finns det två olika sätt att filtrera fram en patients alla prover. Inga provtagningsunderlag tas bort automatiskt från Cosmic utan det gäller att filtrera rätt för att hitta dem.

Vald patient:

1. Sök fram patientens personnummer i patientlisten.
2. I vyn provtagningsunderlag välj Vald patient och patientens alla prover visas oavsett valt provtagningsdatum.

Provtagningsunderlag

Arbetslista

Personnummer	Namn	Datum	RID	Specialitet	U
[REDACTED]	[REDACTED]	2026-01-09	[REDACTED]	Klinisk kemi	Klin
[REDACTED]	[REDACTED]	2026-01-09	[REDACTED]	Klinisk kemi	Klin
[REDACTED]	[REDACTED]	2025-08-05	[REDACTED]	Klinisk kemi	Klin
[REDACTED]	[REDACTED]	2025-08-05	[REDACTED]	Klinisk kemi	Klin
[REDACTED]	[REDACTED]	2025-07-04	[REDACTED]	Klinisk kemi	Klin
[REDACTED]	[REDACTED]	2025-07-04	[REDACTED]	Klinisk kemi	Klin

Visa

Visa vy för: Vald patient Alla patienter

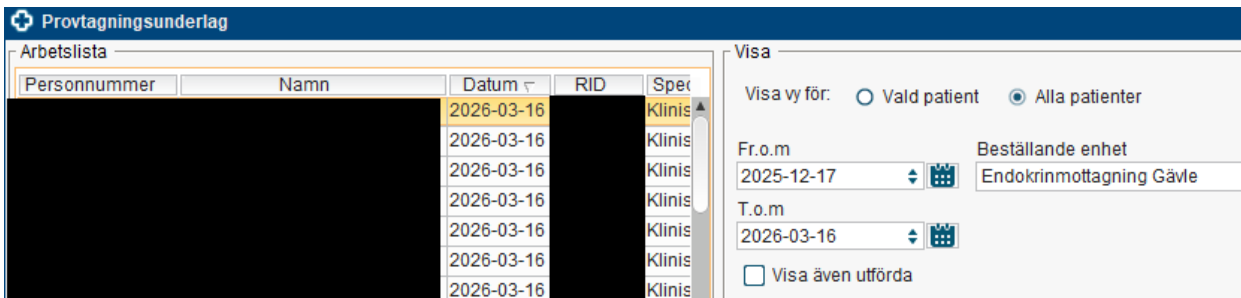
T.o.m. Beställande enhet
 -- _-_- Endokrinmottagning Gävle

Visa även utförda

Bildexempel vald patient

Alla patienter:

1. I vyn provtagningsunderlag sortera på Alla patienter
2. Datumfiltret kan endast visa 3 månader i taget, datum kan behöva bytas manuellt av den som provtar för att hitta alla provtagningsunderlag.

Provtagningsunderlag

Arbetslista

Personnummer	Namn	Datum	RID	Spe
[REDACTED]	[REDACTED]	2026-03-16	[REDACTED]	Klinis
[REDACTED]	[REDACTED]	2026-03-16	[REDACTED]	Klinis
[REDACTED]	[REDACTED]	2026-03-16	[REDACTED]	Klinis
[REDACTED]	[REDACTED]	2026-03-16	[REDACTED]	Klinis
[REDACTED]	[REDACTED]	2026-03-16	[REDACTED]	Klinis
[REDACTED]	[REDACTED]	2026-03-16	[REDACTED]	Klinis
[REDACTED]	[REDACTED]	2026-03-16	[REDACTED]	Klinis

Visa

Visa vy för: Vald patient Alla patienter

Fr.o.m. Beställande enhet
 2025-12-17 Endokrinmottagning Gävle

T.o.m. 2026-03-16

Visa även utförda

Bildexempel Alla patienter

Blodgassprutor och fyllnadsgrad

Blodgassprutor tillhandahålls från flera leverantörer. Sprutorna ställer olika krav på vilken fyllnadsgrad som krävs för att garantera korrekta resultat. Det är därför viktigt att tänka på vilka blodgassprutor som används på er enhet för att säkerställa att man beställer sprutor som passar för ändamålet. Korrekt fyllnadsgrad och omedelbart avlägsnande av luft från sprutan efter provtagning minimerar risken för felaktiga resultat kopplat till provtagningen.

Spruta	Storlek/kanyl	Minsta volym	Artikelnummer
SafePICO Aspirator blodgasspruta (arteriell)	Utan kanyl	0,7 ml	956-622
Blodgasspruta safePICO 0,7-1,5ml 23Gx25mm heparin	1,5 ml Med kanyl 23Gx25mm	0,7ml	1170733
SafePICO A blodgasspruta (venös/arteriell)	Utan kanyl	0,7ml	957-204
Blodgasspruta Pro-Vent Plus 1ml 25Gx16mm kanyl Edge Safety	1 ml Med kanyl 25Gx16mm	0,25ml	1113047
Blodgasspruta Pro-Vent Plus 3ml 23Gx25mm kanyl Edge Safety	3ml Med kanyl 23Gx25mm	0,8ml	1132277
Blodgasspruta LS LineDrawPlus 3ml Li-heparin Filter-Pro	3ml Utan kanyl	0,8ml	751057
Blodgasspruta Vacutainer 3ml 0,6x25mm 23G LiHep Eclipse	3ml Med kanyl 0,6x25mm 23G	1,6ml	201633
Blodgasspruta Vacutainer 3ml 0,5x16mm 25G LiHep Eclipse	3ml Med kanyl 0,5x16mm 25G	1,6ml	201635

Enhanced Liver Fibrosis (ELF)

ELF test kan utnyttjas diagnostiskt för **bedömning av allvarsgraden av leverfibros** hos patienter med tecken och symptom på kronisk leversjukdom, samt för riskbedömning av sjukdomsprogression vid MASLD/NAFLD och ALD.

ELF kombinerar kvantitativa mätningar av hyaluronsyra (HA), N-terminal prokollagen-III-peptid (PIIINP) och vävnadshämmare av matrismetalloproteinase-1 (TIMP-1) i serum. Prov utförs på klinisk kemilaboratoriet, Örebro fr o med 31 mars 2026.

För mer information se [provtagningsanvisning](#) hos region Örebro län.

**Glad
Sommar!**

Har du synpunkter eller åsikter som du vill lämna till laboratoriemedicin? Scanna QR koden eller tryck på länken nedan.

Svara gärna på vårt formulär: [Önskemål/synpunkter till Laboratoriemedicin](#)

Detta nyhetsbrev finns publicerat här: [Dokument och länkar - Region Gävleborg](#)

Har du några funderingar om nyhetsbrevet? Hör gärna av dig till PNA-teamet!
pna.lm@regiongavleborg.se